

стандартною класифікацією освіти, МСКО: галузі освіти і підготовки (англ. International Standard Classification of Education: Fields of Education and Training, ISCED) 2013 р.

Лит.: 1. Про освіту: Закон України № 2145-VIII від 5 вересня 2017 р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>. 2. Про вищу освіту: Закон України № 1556-VII від 1 липня 2014 р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>. 3. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: постанова Кабінету Міністрів України № 266 від 29.04.2015 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF>. 4. International Standard Classification of Education: Fields of Education and Training. ISCED 2013 / UNESCO. URL: <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-fields-of-education-and-training-2013-detailed-field-descriptions-2015-en.pdf>.

Ж. В. Таланова

ПЕРЕЯСЛАВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ – православний навч. заклад вищого типу, відкритий у жовтні 1738 р. завдяки зусиллям єпископа Арсенія Берла – випускника Києво-Могилянської академії та Львів. ун-ту. У П. к. було відкрито шість класів: фара, інфима, граматика, синтаксима, поетика і риторика. Курс навчання тривав шість років. Викладачі були запрошені з Київської академії. Навчання в закладі розпочиналося з підготовчого класу – фари. У наступних трьох особливу увагу приділяли вивченню лат., грецьк., рос., польськ., а також укр. книжної та слов'янських мов, класичної літератури. Поряд з цим учні вивчали арифметику, геометрію, нотний спів, катехізис. У 1763–1764 рр. було введено вивчення нім. мови. З 1773 р. відкрито клас філософії, з 1781 р. – богослов'я. Для вивчення дисциплін у нижчих і середніх класах відводився річний курс, а для вищих: філософського – дворічний, богословського – трирічний. Отже, навчання тривало близько 11–12 років. Від 1785 р. і на початку XIX ст. навч. програми колегіуму відповідали підготовчим ф-там західноєвропейських ун-тів. В П. к. здобували освіту представники різних станів тогочасного суспільства – вихідці із сімей козацької старшини та урядовців, духовенства, купецтва, рядового козацтва, міщан, селян. Близько половини

учнів складали вихідці з малозабезпечених сімей. У 1738–1739 рр. в П. к. навчалися 110 учнів, у 1741 р. – 132. Серед викладачів П. к. – П. Базилевич, Ф. Домонтович, Й. Козачковський, І. Кохлович, І. Кондратовський, В. Шипацький та ін. У П. к. в 1753–1754 рр. викладав поетику Г. Сковорода. Для студентів він у дусі вільного філософського твору написав курс лекцій «Рассуждения о поэзии и руководство к искусству оной». За новаторський підхід Г. Сковорода був вимушений залишити викладання, а його праця, котра існувала в єдиному примірнику, була вилучена й знищена. П. к. дав освіту багатьом видатним особистостям, які зробили значний внесок у розвиток науки і культури України: поет М. Херасков, літератор І. Тимківський, лікар Х. Тихорський, філолог Й. Бодяняський, українознавець П. Житецький.

З поч. XIX ст. П. к. поступово почав втрачати своє значення і внаслідок церковних реформ, які проводив уряд Рос. імперії, остаточно перетворився на духовну семінарію, яку у 1862 р. було переведено до Полтави. Нині у приміщеннях колишнього колегіуму (пам'ятка архітектури сер. XVIII ст.) розташований музей Г. Сковороди, який було відкрито в 1972 р. у дні святкування його 250-річчя.

Лит.: 1. Левицький П. Прошлое Переяславского духовного училища. Киев, 1889. 2. Лоха В. Переяславський колегіум // Вісник Київського університету. Історія. Київ, 2005. № 80/81. 3. Станіславський В. В. Переяславський колегіум // Енциклопедія історії України: у 10 т. Київ, 2011. Т. 8.

О. П. Міхно

ПЕРІОДИЗАЦІЯ ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ – виокремлення в цілісному життєвому русі людини своєрідних послідовних, стійких стадій психічного розвитку. Науково обґрунтована періодизація відображає природні закономірності розвитку психіки на різних етапах життєвого шляху, фіксує сутнісний зв'язок між окремими стадіями (періодами) розвитку, розкриває механізми зміни стадій, висвітлює суперечність між загальнозакономірними особливостями та індивідуальними проявами розвитку.

Сучасні психологія і педагогіка мають багато різних П. п. р. людини. Абсолютна більшість із них відзначаються такими особливостями: до періодизації не входять пренатальний і перинатальний